

L E G E

privind Stema de Stat a Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Stema de Stat

Stema de Stat a Republicii Moldova (în continuare – *Stema de Stat*) este un simbol oficial major al suveranității și independenței, al unității și indivizibilității Republicii Moldova.

Articolul 2. Descrierea și imaginea Stemei de Stat

(1) Stema de Stat reprezintă un scut tăiat pe orizontală avînd în partea superioară cromatică roșie, în cea inferioară – albastră, încărcat cu capul de bour avînd între coarne o stea cu opt raze. Capul de bour este flancat în dreapta de o roză cu cinci petale, iar în stînga de o semilună conturnată. Toate elementele reprezentate în scut sînt de aur (galbene). Scutul este plasat pe pieptul unei acvile naturale purtînd în cioc o cruce de aur (acvila cruciată) și ținînd în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în cea stîngă un sceptru de aur.

(2) Blazonarea Stemei de Stat este: tăiat de roșu și azur, cu un cap de bour broșînd, însoțit între coarne de o stea cu opt raze, la dextra de o roză heraldică și la senestra de o semilună conturnată, totul de aur; suport, în spatele scutului: o acvilă (heraldică, cu zborul coborît) naturală (cafeniu castaniu-auriu), ciocată și membrată roșu, cruciată de aur și ținînd în gheara dreaptă o ramură verde de măslin, iar în cea stîngă un sceptru de aur (coupé de gueules et d'azur à un rencontre d'aurochs brochant, accompagné d'une étoile à huit rais entre les cornes, d'une roze héraldique à dextre et d'un croissant contourné à senestre, le tout d'or; support,

derrière l'écu: une aigle (héraldique, au vol abaissé) au naturel (brun mordoré), becquée et membrée de gueules, tenant dans son bec une croix d'or, dans sa serre dextre un rameau d'olivier de sinople et dans sa senestre un sceptre d'or).

(3) Imaginea grafică etalon a Stemei de Stat, în versiunile color, alb-negru conturat și alb-negru hașurat în coduri heraldice, este reprodusă în anexa nr. 1.

(4) Imaginea reprodusă a Stemei de Stat, indiferent de dimensiunile ei, trebuie să corespundă întocmai proporțiilor imaginii grafice etalon.

(5) Recomandările tehnice privind respectarea nuanțelor cromatice la confecționarea și reproducerea Stemei de Stat corespund celor stabilite în anexa nr. 2 la Legea nr. 217 din 17 septembrie 2010 privind Drapelul de Stat al Republicii Moldova.

(6) Stema de Stat poate fi confecționată în orice mod perceptibil vizual, din orice material care nu aduce ofensă acesteia.

Articolul 3. Respectul față de Stema de Stat

(1) Cetățenii Republicii Moldova și străinii aflați în Republica Moldova sînt datori să manifeste respect față de Stema de Stat și să nu comită niciun act prin care s-ar aduce ofensă acesteia.

(2) Conducătorii autorităților și instituțiilor publice, șefii misiunilor diplomatice și ai oficiilor consulare ale Republicii Moldova, conducătorii persoanelor juridice și persoanele fizice care utilizează sau reproduc Stema de Stat sînt obligați să asigure utilizarea corectă, demnitatea și integritatea acesteia.

(3) Utilizarea Stemei de Stat cu încălcarea prevederilor prezentei legi, precum și profanarea Stemei de Stat prin murdărire, inscripționare, desenare, aplicare a unor obiecte, ardere, sfărîmăre, deteriorare, înlăturare neautorizată, călcare în picioare sau prin alte acțiuni care aduc ofensă acesteia atrag răspunderea contravențională sau penală stabilită de legislație.

(4) Înlocuirea și distrugerea Stemei de Stat uzate sau deteriorate se fac de manieră ceremonioasă.

(5) Ziua Stemei de Stat se sărbătorește la 27 aprilie în Ziua Drapelului de Stat al Republicii Moldova.

Capitolul II

UTILIZAREA STEMEI DE STAT

Articolul 4. Amplasarea Stemei de Stat la sedii

(1) Stema de Stat se amplasează în mod obligatoriu:

a) pe sediile autorităților și instituțiilor publice, pe plăcile indicatoare, în birourile de serviciu ale conducătorilor, în sălile de ședință, de protocol și de festivități ale acestora;

b) pe sediile instituțiilor de învățământ, știință și cultură;

c) pe sediile punctelor de trecere a frontierei de stat, în porturi, debarcadere, aeroporturi, gări, autogări cu trafic internațional, precum și pe bornele ce marchează frontiera Republicii Moldova;

d) pe sediile organismelor internaționale din care Republica Moldova face parte, în conformitate cu regulamentele interne ale acestora și cu legislația statului acreditat.

(2) Pe sediile prevăzute la alin. (1) lit. a)–c), Stema de Stat se amplasează pe fațada principală, în funcție de particularitățile arhitecturale: la mijlocul fațadei clădirii, în partea superioară sau deasupra intrării principale, ori la stînga intrării principale din punctul de vedere al privitorului care intră în clădire, la o înălțime care permite să fie văzută în întregime. Dacă sediul cuprinde un complex de clădiri, Stema de Stat se amplasează pe clădirea principală.

(3) În birourile de serviciu ale conducătorilor autorităților și instituțiilor publice, Stema de Stat se amplasează pe centrul peretelui, în spatele mesei de serviciu, la o înălțime care permite să fie văzută în întregime, fără ca persoanele care stau în picioare sau la masă să o acopere cu capul.

(4) În cazul amplasării Stemei de Stat la poarta unui complex îngrădit sau pe un panou exterior din fața clădirii sau a complexului de clădiri, se va urmări ca Stema de Stat să fie amplasată la intrarea principală în partea stîngă din punctul de vedere al privitorului care intră în clădire sau complex și ca aceasta să fie văzută în întregime.

Articolul 5. Reproducerea imaginii Stemei de Stat pe acte și în sigilii

(1) Imaginea color, alb-negru conturat sau alb-negru hașurat a Stemei de Stat se reproduce pe:

- a) actele oficiale, hîrtille cu antet, formularele, imprimatele, edițiile, cărțile de vizită și plăcile indicatoare ale persoanelor cu funcții de demnitate publică, precum și pe cele ale autorităților publice centrale sau locale de orice nivel;
- b) sigiliile autorităților menționate la lit. a);
- c) actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;
- d) actele de stare civilă și alte acte de model unic de stat eliberate de autoritățile publice centrale;
- e) alte acte și sigilii în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(2) Imaginea color a Stemei de Stat se amplasează (reproduce) în mod obligatoriu pe actele:

- a) Parlamentului;
- b) Președintelui Republicii Moldova;
- c) Guvernului;
- d) Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- e) misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale Republicii Moldova;
- f) Curții Constituționale;
- g) Curții Supreme de Justiție.

(3) Modul de confecționare, utilizare, păstrare și eliminare a formularelor, a tiparelor sigilare și a altor acte și obiecte cu valoare juridică ce poartă Stema de Stat se stabilește de Guvern, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Articolul 6. Reproducerea imaginii Stemei de Stat pe moneda națională

Imaginea conturată a Stemei de Stat se reproduce pe moneda națională, pe alte semne monetare emise de Banca Națională a Moldovei, precum și pe biletele naționale de loterie.

Articolul 7. Reproducerea imaginii Stemei de Stat în alte însemne și pe obiecte

(1) Imaginea Stemei de Stat poate fi utilizată în distincțiile de stat și în alte însemne heraldice, vexilare, faleristice și uniformistice de nivel național, simbolizînd statalitatea, în conformitate cu rigorile științifice și numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(2) Imaginea Stemei de Stat poate fi utilizată în însemnele heraldice, vexilare, faleristice și uniformistice teritoriale, corporative și private numai în cazuri excepționale, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(3) Imaginea Stemei de Stat poate fi reprodusă nestingherit pe diverse ediții, suvenire, obiecte destinate uzanțelor de protocol realizate de Președintele

Republicii Moldova, de Parlament sau de Guvern. Pe alte ediții, emisiuni poștale, suvenire, obiecte de protocol etc., imaginea Stemei de Stat poate fi reprodusă numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(4) Utilizarea sau reproducerea comercială a Stemei de Stat se autorizează de către Guvern, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Articolul 8. Utilizarea Stemei de Stat alături de alte steme și embleme

(1) Pe teritoriul Republicii Moldova pot fi utilizate public numai steme și alte însemne heraldice înregistrate oficial de Comisia Națională de Heraldică în Armorialul General al Republicii Moldova.

(2) În cazul utilizării Stemei de Stat împreună cu alte steme teritoriale, corporative sau private pe teritoriul Republicii Moldova, Stema de Stat va ocupa locul de onoare, primul din stînga sau primul de sus, iar dimensiunile liniare ale altor steme nu vor depăși dimensiunile liniare ale Stemei de Stat.

(3) Stemele și alte însemne heraldice înregistrate utilizate în context cu Stema de Stat ocupă o poziție secundară față de aceasta, mai la dreapta sau mai jos, și se ordonează în conformitate cu ierarhiile teritoriale, corporative sau private, iar cele cu demnitate egală – în ordine alfabetică.

(4) Însemnele emblematice neheraldice (embleme, mărci, sigle etc.) înregistrate oficial sau omologate în Republica Moldova se utilizează în context cu Stema de Stat și cu alte steme din Republica Moldova ca excepție, dacă nu ofensează demnitatea heraldică și nu depășesc dimensiunile liniare ale stemelor din context. Acestea se amplasează în poziție secundară față de Stema de Stat și celelalte steme și se ordonează în modul stabilit la alin. (3).

(5) Stemele de stat ale altor state și emblemele organismelor internaționale din care Republica Moldova face parte se utilizează în context cu Stema de Stat în conformitate cu cutuma internațională. Stema de stat a unui alt stat sau emblema unei organizații internaționale poate fi utilizată pe teritoriul Republicii Moldova numai pe sediile misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare respective, inclusiv pe reședința șefului de misiune sau de oficiu consular, ori pe sediile organizațiilor internaționale respective.

(6) Prin derogare de la prevederile alin. (1), la decizia Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului Republicii Moldova, Guvernului Republicii Moldova sau a Comisiei Naționale de Heraldică și cu acordul posesorului, pe teritoriul Republicii Moldova pot fi utilizate în context cu Stema de Stat și cu alte steme înregistrate, în scopuri cognitive, didactice sau de ilustrare a relațiilor

frățești, stemele naționale, teritoriale, corporative și private ale altor state. Acestea vor ocupa o poziție secundară față de Stema de Stat, mai la dreapta sau mai jos, iar dimensiunile lor liniare nu vor depăși dimensiunile liniare ale Stemei de Stat.

Articolul 9. Utilizarea Stemei de Stat în străinătate

(1) Imaginea color a Stemei de Stat se plasează în mod obligatoriu pe sediile misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare ale Republicii Moldova, pe reședința șefilor acestora, precum și în saloanele navelor sub pavilionul Republicii Moldova.

(2) Utilizarea sau reproducerea Stemei de Stat în străinătate în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) se autorizează de către misiunea diplomatică a Republicii Moldova în statul respectiv sau de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

(3) Șefii misiunilor diplomatice și cei ai oficiilor consulare ale Republicii Moldova, de comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, vor supraveghea utilizarea corectă a Stemei de Stat în străinătate.

(4) Guvernul Republicii Moldova ia act de acțiunile de profanare a Stemei de Stat în străinătate și solicită guvernelor țărilor respective explicații și asigurarea demnității Stemei de Stat.

Articolul 10. Restricții la utilizarea Stemei de Stat

(1) Se interzice utilizarea Stemei de Stat:

- a) sub orice formă, într-un conflict armat la care Republica Moldova nu este parte;
- b) ca marcă de fabrică sau de comerț ori ca element al acestei mărci;
- c) ca bază pentru elaborarea însemnelor vexilare, heraldice, faleristice și uniformistice ale unităților administrativ-teritoriale, precum și a celor corporative și private, exceptând anumite cazuri de interes național stabilite de Comisia Națională de Heraldică.

(2) Se interzice publicitatea:

- a) neautentică, ce conține date care nu corespund realității în ce privește dreptul de utilizare a Stemei de Stat;
- b) amorală, care discreditează Stema de Stat.

(3) Stema de Stat nu se amplasează pe clădirile avariate sau în care se efectuează reparații capitale, inclusiv pe cele a căror fațadă se repară. În cazul

imposibilității demontării Stemei de Stat de pe clădirile avariate sau aflate în reparație, Stema de Stat, pe perioada lucrărilor de reabilitare, se acoperă pentru asigurarea integrității și protecției demnității acesteia.

(4) Dreptul de a folosi imaginea Stemei de Stat de către alte instituții și organizații decât cele stabilite la art. 4 și 5 se acordă prin hotărâre de Guvern, cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Capitolul III

ÎNSEMNELE DERIVATE ȘI ALUZIVE LA STEMA DE STAT

Articolul 11. Sigiliul Statului

(1) Sigiliul Statului este un simbol național și însemnul suveranității Republicii Moldova, care garantează autenticitatea actelor statului.

(2) Sigiliul Statului reprezintă în amprentă un sigiliu rotund cu diametrul de 75 mm, avînd în cîmpul sigilar imaginea conturată a Stemei de Stat inclusă într-un cadru floral octalobal, iar în exergă, între două cercuri, cel interior liniar și cel exterior perlat, legenda cu litere majuscule gotice moldovenești: „† Republica Moldova” și pe margine un cerc liniar.

(3) Matricea Sigiliului Statului se execută în două formule cu valoare legală egală. Matricea pentru aplicare în ceară se execută din metal și se gravează în incizie. Matricea pentru aplicare directă pe hîrtie sau pe alt suport omologat hîrtiei se execută din metal și se gravează în excizie.

(4) Sigiliul Statului se păstrează de Președintele Republicii Moldova ca șef al statului și garant al suveranității, al independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

(5) Sigiliul Statului se aplică pe textul original al Constituției, al legilor constituționale, pe tratatele internaționale, pe scrisorile de acreditare ale reprezentanților diplomatici ai Republicii Moldova.

În cazuri speciale, la decizia Parlamentului Republicii Moldova, Sigiliul poate fi aplicat și pe alte acte.

(6) Imaginea grafică originală a Sigiliului Statului este prevăzută în anexa nr. 2.

Articolul 12. Însemne aluzive la Stema de Stat

(1) Se consideră însemne aluzive la Stema de Stat:

a) stema mică a Republicii Moldova, care repetă compoziția scutului din Stema de Stat: tăiat de roșu și azur, cu un cap de bour broșînd, însoțit între coarne de o stea cu opt raze, la dextra de o roză heraldică și la senestra de o semilună conturnată, totul de aur (coupé de gueules et d'azur à un rencontre d'aurochs brochant, accompagné d'une étoile à huit rais entre les cornes, d'une roze héraldique à dextre et d'un croissant contourné à senestre, le tout d'or);

b) capul de bour văzut din față, însoțit între coarne de o stea, la dextra de o roză heraldică și la senestra de o semilună conturnată (rencontre d'aurochs accompagné d'une étoile entre les cornes, d'une roze héraldique à dextre et d'un croissant contourné à senestre), indiferent de smalturi și de modificarea poziției față de capul de bour sau a formei accesoriilor;

c) capul de bour văzut din față, însoțit între coarne de o stea (rencontre d'aurochs accompagné d'une étoile entre les cornes), indiferent de smalturi;

d) capul de bour văzut din față (rencontre d'aurochs) sau elementele heraldice identificatoare ale lui, indiferent de smalturi;

e) capul de zimbru văzut din față (rencontre de bison) sau de altă bovină în atitudinile prevăzute la lit. a)–d) și utilizat în context emblematic;

f) o stea, o roză și o semilună așezate în poziția heraldică rău-ordonat (une étoile, une roze et un croissant, mal-ordonnés) sau în poziții derivate din aceasta, indiferent de smalturi și de modificarea locului sau formelor;

g) acvila cruciată (aigle tenant dans son bec une croix) sau elementele heraldice identificatoare ale ei, indiferent de smalturi, de modificarea desenului și a atitudinilor heraldice, de prezența sau lipsa accesoriilor din gheare și a scutului de pe piept.

(2) Însemnele aluzive la Stema de Stat simbolizînd statalitatea Republicii Moldova pot fi utilizate în însemnele heraldice, vexilare, faleristice și uniformistice naționale, teritoriale, corporative și private, precum și ca elemente ale designului public în conformitate cu rigorile științifice, în condiții care respectă demnitatea lor și numai cu avizul Comisiei Naționale de Heraldică.

Capitolul IV

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 13

Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

– va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

– va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Articolul 14

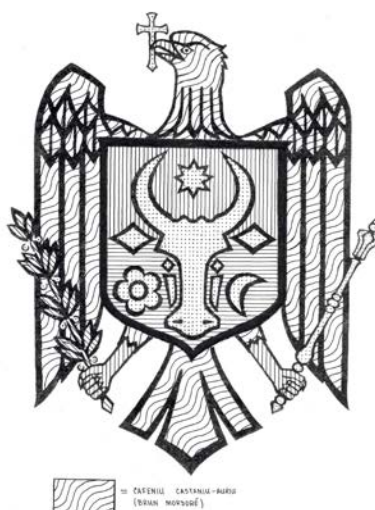
La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea cu privire la Stema de Stat a Republicii Moldova nr. 337-XII din 3 noiembrie 1990 (Veștile Sovietului Suprem și ale Guvernului R.S.S.Moldovenești, 1990, nr. 11, art. 267).

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

MARIAN LUPU

Chișinău, 7 martie 2013.
Nr. 32.

Imaginea grafică etalon a Stemei de Stat
(color, alb-negru conturat și alb-negru hașurat în coduri heraldice)

10 CĂTENIU CĂSTANUL-ROȘU
(ROȘU MONDRIË)

Imaginea grafică originală a Sigiliului Statului

